

भाग ५

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालयको
सूचना

सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्री आपूर्ति गर्ने कार्यविधि, २०६४

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६७ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षाका लागि आवश्यक पर्ने मालसामान आपूर्ति गर्न देहाय बमोजिमको कार्यविधि निर्धारण गरेको छ :-

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधिको नाम "सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्री आपूर्ति सम्बन्धी कार्यविधि, २०६४" रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग वा अन्य सुरक्षा निकायहरूले खरिद गर्ने सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्रीको आपूर्ति गर्ने कार्यमा लागू हुनेछ।
- (३) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा :

- (क) "सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्री" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सम्बन्धी सामग्रीहरू सम्झनु पर्छ।
- (ख) "बोलपत्र" भन्नाले यस कार्यविधि प्रयोजनको लागि बोलपत्र आह्वानको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन नगरी सूचीकृत आपूर्तिकर्ताहरूबाट पत्रद्वारा माग गरिएको र सोही अनुसार दाखिला हुन आएको बोलपत्रलाई जनाउँनेछ।
- (ग) "सुरक्षा निकाय" भन्नाले नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग वा अन्य सुरक्षा निकायहरू सम्झनु पर्छ।

प्रतिरक्षा सामग्रीहरूको वर्गीकरण :

सुरक्षा निकायहरूलाई आवश्यक पर्ने सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सम्बन्धी सामग्रीहरूलाई देहाय बमोजिमका समूहहरूमा वर्गीकरण गरिएको छ :-

समूह "क"

यस अन्तर्गत विशेष प्रकृतिका हातहतियार, मोर्टार, आर्टिलरी मोर्टार र गनहरू, एल.एम.जि.जि.पि.एम.जि., विभिन्न प्रकारका बमहरू, रकेट लञ्चर र सोको एम्पूनिशन, ट्याङ्क हवाईजहाज, हेलिकप्टर पर्दछन् ।

समूह "ख"

यस अन्तर्गत समूह "क" मा उल्लेख भए वाहेकका हात-हतियार, गोलीगद्दा, विष्फोटक पदार्थ, Night Vision Device, Armour Personnel Carrier र सोही प्रकृतिका प्रतिरक्षा र सुरक्षाका सामग्रीहरू Optical Instruments, Surveillance Equipment, Day/Night Scope, Bulletproof Vest, Fragmentation Jackets, Defense Stores, Water Cannon, Fire Fighting Equipments, Telephone Taping Equipments, हवाईजहाज, हेलिकोप्टर लगायत हातहतियारको जगेडा पार्टपूजा तथा Accessories पर्दछन् ।

समूह "ग"

यस अन्तर्गत निम्न सामग्रीहरू पर्दछन् :-

- (१) भिड नियन्त्रण सामग्रीहरू, हेल्मेट, बडी प्रोटेक्टर, सिल्डढाल, भिड नियन्त्रणका विशेष उपकरणहरू, ग्यास मास्क, Riot Control Gear, Hand Cuffs, Equipment Set, Rubber Bullet, Pepper Spray, Ballistic Helmets, Concertina Coils, Gas Gun, Tear Gas Shell, Gas Grenade, Compas, GPS, Non Lethal Weapons and related Cartridges, X Ray Scanning Monitors, Laser Range Finder.

- (२) Forensic Laboratory, Finger Print Equipments, Photography Accessories Breatlayser अपराध अनुसन्धानको लागि चाहिने उपकरण, सो को पार्टपुर्जाहरु, औषधी एवं रसायनहरु ।
- (३) सञ्चार उपकरण सामग्रीहरु जस्तै HF/VHF/UHF Radio Set & Antenna, Repeaters and Accessories, Walki Talki Set & Battery Jamming Devices, Direction Finders CCTV, GIS, Radio Programming Device and Accessories, Voice Logger, Wall Through Gate, Metal Detector and Spare Parts ।
- (४) Parachute, Mine Detector, Bomb Disposal Suit सो को जगेडा पार्टपुर्जा एवं गोलीगद्दा ।

४. सुरक्षा सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्री खरिद गर्दा स्वीकृति लिई खरिद गर्नु पर्ने :

- (१) दफा ३ को समूह "क" मा उल्लिखित सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्री खरिद गर्दा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषदको स्वीकृति लिई यस कार्यविधि बमोजिम खरिद गर्नु पर्नेछ ।
- (२) दफा ३ को समूह "ख" मा उल्लिखित सामरिक वा प्रतिरक्षा सामग्री खरिद गर्दा सम्बन्धित मन्त्रालयको मन्त्रिस्तरको स्वीकृति लिई यस कार्यविधि बमोजिम खरिद गर्नु पर्नेछ ।
- (३) समूह "ग" अन्तर्गतका सञ्चार उपकरण सामग्रीहरु सम्बन्धित विभागीय प्रमुखको स्वीकृति लिई यस कार्यविधि बमोजिम खरिद गर्नु पर्नेछ ।

५. खरिद इकाईको गठन गर्ने :

- (१) सार्वजनिक निकायको प्रमुखको स्वीकृतिमा खरिदको तयारी, बोलपत्र सम्बन्धी कागजात, पूर्व योग्यता सम्बन्धी कागजात तयार गर्ने, ख्याती प्राप्त निर्माता कम्पनी वा अधिकृत विक्रेताको योग्यताको आधारमा सूची तयार गर्ने, बोलपत्र मूल्याङ्कनका लागि मूल्याङ्कन समितिमा पेश गर्ने, खरिद

अनुगमन कार्यालयले माग गरेका कागजात तथा विवरण उपलब्ध गराउने, कार्य सम्पादन जमानत लिने, त्यस्तो जमानतको परीक्षण गरी सुरक्षित राख्ने, खरिद गरिएको सामग्रीको गुणस्तर परीक्षण गराउने आदि काम गर्ने गरी सुरक्षा तथा प्रतिरक्षा सम्बन्धी खरिद इकाईको गठन गर्नु पर्नेछ । ख्यातीप्राप्त उत्पादक वा अधिकृत विक्रेताको सूची दर्ता आव्हानको सूचना कम्तीमा २ पटक राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा तथा सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको वेबसाइटमा समेत प्रकाशन गर्नुपर्नेछ । यस्तो सूचनामा कम्तीमा ३० दिनको म्याद दिनुपर्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) अनुसार सूची दर्ताका लागि आव्हान गरिए बमोजिम प्राप्त निवेदनहरु योग्यता तथा आवश्यकताका आधारमा छानाविन गरी सूची तयार गर्ने सम्बन्धित मन्त्रालयले आवश्यक देखेमा समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

६. सामग्रीको विवरण तयार गर्ने :

खरिद गरिने सामग्रीको स्पेसिफिकेशन, नक्सा डिजाइन, विशेष आवश्यकता सम्बन्धी अन्य विवरणहरु तयार गर्नु पर्नेछ । स्पेसिफिकेशन तयार गर्दा सामग्रीको प्राविधिक तथा गुणस्तरजन्य विशेषता र कामको आधारमा तयार गर्नु पर्नेछ । यस्तो विवरण तयार गर्दा प्रतिस्पर्धालाई सीमित गर्ने गरी कुनै आधार, सङ्केत वा शब्दावली उल्लेख गर्नु हुदैन ।

७. लागत अनुमानको तयारी तथा स्वीकृति :

खरिद गरिने सामग्रीहरुको अघिल्ला आर्थिक वर्षमा खरिद गर्दा लागेको वास्तविक लागत, सुरक्षा तथा प्रतिरक्षा सामग्री खरिद गरेका अन्य सार्वजनिक निकायको खरिद लागत तथा आपूर्तिकर्ताहरूसँग बुझिएको प्रचलित बजार मूल्य समेतको आधारमा लागत अनुमान तयार गर्नु पर्नेछ । यसरी तयार गरिएको लागत अनुमान सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

८. आपूर्तिकर्ताको पूर्वयोग्यता निर्धारण :

सार्वजनिक निकायले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा १२ अनुसार आपूर्तिकर्ताको पूर्व योग्यता निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

९. बोलपत्र सम्बन्धी कागजात तयार गर्ने :

बोलपत्र तयार गर्न आवश्यक निर्देशन, आपूर्तिकर्ताको लागि आवश्यक योग्यताका आधार, खरिद गरिने सामग्रीको विल अफ क्वान्टिटिको विवरण, बोलपत्र पेश गर्नु पर्ने स्थान, अन्तिम मिति, बोलपत्र खोल्ने समय, मिति स्थान, बोल अड्डको लागि उल्लेख गर्ने सकिने मुद्राहरु, बोलपत्र तुलना गर्न प्रयोग गरिने मुद्रा र विनिमय दरको आधार मिति, बोलपत्र मूल्याङ्कन तथा छनोट गर्ने आधार र तरिका, बोलपत्र मान्य हुने अवधि, जमानतको व्यवस्था/ जमानत मान्य अवधि, खरिद सम्झौताका शर्तहरु, जालसाजी वा भ्रष्टाचार गरेमा हुने कानूनी कारवाही सम्बन्धी जानकारी सहितको बोलपत्र सम्बन्धी कागजात तयार गर्नु पर्नेछ । यसरी तयार गरिएको कागजात आपूर्तिकर्तालाई पठाउनु पूर्व सार्वजनिक निकायका प्रमुखबाट स्वीकृत गरिनु पर्नेछ ।

१०. लिखित रुपमा बोलपत्र माग गर्नु पर्ने :

सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सम्बन्धी सामग्रीहरुको खरिदको लागि सूचीकृत भएका कम्पनीहरुसँग सामग्रीको विवरण सहितको बोलपत्र सम्बन्धी कागजात पठाई लिखित रुपमा बोलपत्र माग गर्नु पर्नेछ ।

११. दर्ता किताव राख्नु पर्ने :

बोलपत्र सम्बन्धी कागज पठाएको र आपूर्तिकर्ताहरुबाट प्राप्त बोलपत्र दर्ता गर्ने एउटा छुट्टै किताव राख्नु पर्नेछ ।

१२. बोलपत्र मूल्याङ्कन समिति गठन गर्नु पर्ने :

(१) प्रतिरक्षा तथा सुरक्षा सामग्री खरिदका लागि सूचीकृत भएका कम्पनीहरुसँग दफा १० अनुसार माग गरिएको बोलपत्र मूल्याङ्कनको लागि सार्वजनिक निकायका प्रमुखको सिफारिसमा सम्बन्धित विषयका प्राविधिक तथा आर्थिक प्रशासनको ज्ञान भएका सदस्य समेत रहने गरी उपयुक्त समिति सम्बन्धित मन्त्रालयबाट गठन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठित समितिले दफा ३ को समूह (क) र (ख) मा परेको सामानहरुको बोलपत्र मूल्याङ्कन प्रतिवेदनलाई सार्वजनिक निकायका प्रमुख समक्ष पेश गर्ने र सार्वजनिक निकायका प्रमुखले आफ्नो प्रतिक्रिया सहित सम्बन्धित मन्त्रालयमा र समूह ग का सामानको हकमा मूल्याङ्कन समितिले सिफारिस सहितको आफ्नो प्रतिवेदन विभागीय प्रमुख समक्ष प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

१३. बोलपत्र मूल्याङ्कन :

दफा १२ बमोजिम गठित बोलपत्र मूल्याङ्कन समितिले प्राप्त बोलपत्रहरु सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २३, २४ र २५ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ६०, ६१, ६२, ६३ र ६४ मा रहेका व्यवस्थाको अधीनमा रही मूल्याङ्कन गरी स्वीकृतिको लागि सिफारिस गर्नेछ।

१४. स्वदेशबाटै खरिद गर्ने नीति लिनुपर्ने :

स्वदेशमा उपलब्ध हुन सक्ने सामग्रीहरु स्वदेशबाटै खरिद गर्ने नीति लिनुपर्नेछ।

१५. अघिल्लो आपूर्तिकर्ताबाटै आपूर्ति गर्न सकिने :

प्रतिरक्षा तथा सुरक्षा सम्बन्धी आवश्यक पर्ने निश्चित स्तरका सञ्चार उपकरणहरु र Parachute खरिद गर्दा सम्झौता अनुसारको परिमाण एकै वर्षमा आपूर्ति हुन नसकेको अवस्थामा छिटो छिटो प्रविधि परिवर्तन गर्दा सञ्चालन गर्ने जनशक्तिलाई अद्याविक राख्नु पर्ने कारण समेतलाई ध्यानमा राखी अर्को एक पटक सम्म अघिल्लो उत्पादनकर्ता वा आपूर्तिकर्तासँग साविक बमोजिम खरिद गर्न सकिनेछ।

१६. सैनिक सामग्री उत्पादन व्यवस्थाका लागि गरिने खरिद :

खरखजाना, विस्फोटक पदार्थ, विकास निर्माणका लागि आवश्यक नेपालाइड तथा इमल्सन आदि उत्पादन गर्न आवश्यक मेशिनरी, प्राविधिक सेवा, पार्टपूजा तथा कच्चा पदार्थ खरिद गर्दा सामरिक संवेदनशीलता, Safety, Security तथा Specific Nature का कारण वैकल्पिक स्रोत खोज्न नमिल्ने परिस्थितिमा नेपाल सरकारको स्वीकृति लिई त्यस्तो आपूर्तिकर्ता वा कम्पनीसँग सम्झौता गरी सोभै खरिद गर्न सकिनेछ। यस्तो परिस्थिति सम्बन्धी विवरण खरिद अभिलेखमा समावेश गर्नु पर्नेछ। यस बाहेकका अन्य सबै खरिद यसै कार्यविधि अनुसार गर्नु पर्नेछ।

१७. राजदूतावास मार्फत मूल्य प्रस्ताव लिई खरिद गर्ने :

यस कार्यविधिको दफा ५ बमोजिम सूचीमा परेका आपूर्तिकर्ताबाट आपूर्ति हुन नसक्ने कुनै सामग्री तत्काल खरिद गर्नु पर्ने भएमा सरकारी स्वामित्वमा रहेका विदेशी कम्पनी रहेको सम्बन्धित कम्पनीमा ३ वटा मुलुकको राजदूतावास मार्फत आधिकारिक रुपमा दररेट प्राप्त गरी न्यूनतम मूल्यमा खरिद गर्नु पर्नेछ।

(१५)

१८. सम्बन्धित मन्त्रालय मार्फत सम्पर्क गर्नु पर्ने :

सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सम्बन्धी सामग्री भिकाउने सिलसिलामा विदेशी राजदूतावासहरूसँग सम्पर्क तथा पत्राचार गर्दा सम्बन्धित मन्त्रालय मार्फत गर्नु पर्नेछ ।

१९. संक्रमणकालिन व्यवस्था :

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, मिति २०६३ साल पौष मसान्त पश्चात् र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, मिति २०६४ साल भाद्र ३ गते देखि लागू भएकोमा प्रचलित आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५६ बमोजिम खरिद प्रकृया प्रारम्भ गरी विभिन्न चरणमा रहेको अवस्थामा नयाँ नियमावली लागू हुँदा उत्पन्न भएको संक्रमणकालिन अवस्थालाई व्यवस्थापन गर्ने साविकको नियमावली अनुसार प्रारम्भ भएको प्रकृयाहरूका हकमा सोही अनुसार कारवाही पूरा गर्न सकिने छ ।

२०. एल.सि. खोल्ल मन्त्रालयको स्वीकृति लिनु पर्ने :

सुरक्षा, सामरिक वा प्रतिरक्षा सम्बन्धी सामान खरिद गर्ने सार्वजनिक निकायले विदेशबाट मालसामान खरिद गर्ने एल.सि. खोल्ल पूर्व आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित मन्त्रालयबाट स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

२१. प्रचलित कानून बमोजिम हुने :

यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएका विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

आज्ञाले,
उमेशप्रसाद मैनाली
नेपाल सरकारको सचिव